

Posamezna številka 1 Din, mesečno, če se sprejema list v uravi, naročnina 4 Din, na dom in po pošti dostavljen list 5 Din. - Celoletna naročnina je 50 Din, polletna 25 Din, četrletna 13 Din. Cene inseratom po dogovoru

PONEDELJSKI SLOVENEVC

Uredništvo: Kopitarjeva ul. št. 6/III
Telefon št. 2050 in 2996 — Rokopisi se ne vračajo

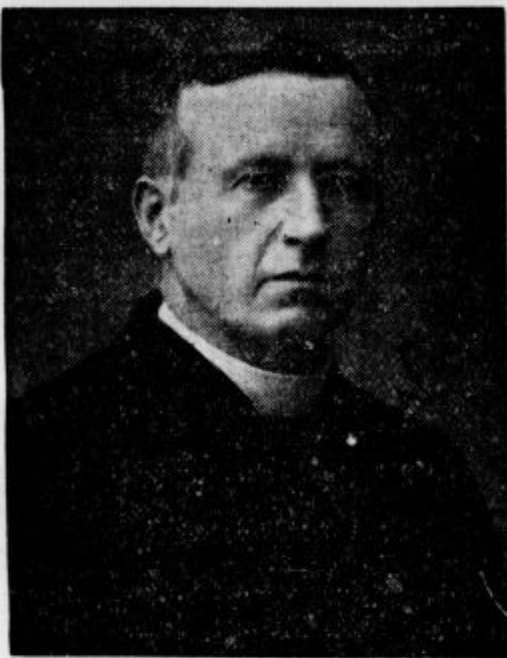
Uprava: Kopitarjeva ulica št. 6
Poštni ček račun. Ljubljana 15.179.
Telefon št. 2549

Umetitev stolnega prošta in stolnega dekana

Redka cerkvena slovesnost v ljubljanski stolnici

Ljubljana, 2. aprila.

Od junija lanskega leta, ko je umrl blagopokojni gospod prelat Andrej Kalan, ki je bil

Stolni prošt Ignacij Nadrah

obenem tudi stolni prošt ljubljanski, je bil ljubljanski stolni kapitelj brez prošta. Zato ga je nadomestoval ljubljanski stolni dekan g. Ignacij Nadrah, ki je bil potem od papeža Pija XI. imenovan za novega ljublj. prošta. Slo-

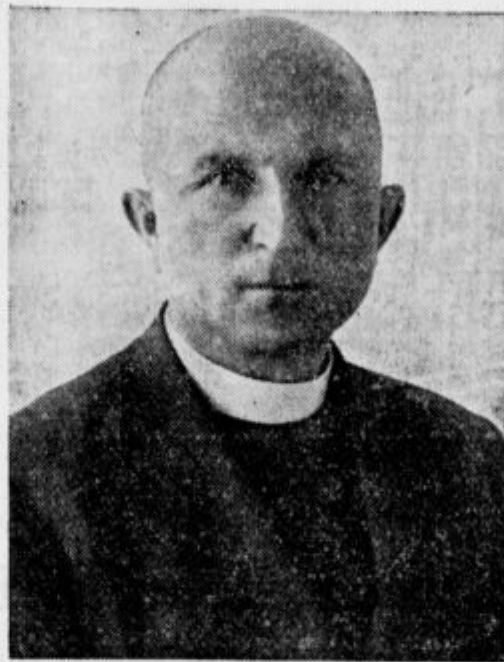
vensko umeščenje se je izvršilo danes dopoldne v stolnici. Obenem z novoimenovanim g. proštom Ignacijem Nadrahom, ki je bil doslej od leta 1923 stolni dekan, je bil imenovan za novega stolnega dekana g. kanonik dr. Franc Kimovec. Tudi on je bil umeščen dopoldne obenem z g. stolnim proštom.

Slovesnost umeščenja se je začela ob pol desetih dopoldne. V slovesnem vrodu je prišel v stolnico najprej prevzvišeni knezoškof dr. Gregorij Rožman v spremstvu gg. kanonikov Volca in Stroja ter škofovega kancelarja Jagodica in tajnika Žitka. Škof je prišel skozi cerkev pred altar ter se tam vsedel na pripravljen sedež. Takoj potem sta v spremstvu obeh stolnih vikarjev gg. Vindišarja in Košmerlja prišla pred altar v stolnico oba novoimenovana dignitarja gg. Ignacij Nadrah in dr. Fran Kimovec. Oba sta bila oblečena v pluvialih. Bogoslovci in oba vikarja, ki so dignitarja spremljali, so nesli tudi vse insignije in sicer prstana, naprsna križa, mitri ter pastirsko palico za prošta.

V začetku obreda je ravnatelj škofijske pisarne g. Jože Jagodic prebral v latinščini sestavljeni papeževi pismi (buli), ki sta precej dolgi ter pisani na pergament. Nato sta oba dignitarja kleče pred škofom molila predpisano veroizpoved in prisegla na evangelij v škofovih rokah. Škof dr. Gregorij Rožman jima je potem prebral posebno obredno besedilo v slovenskem jeziku ter jima vsakemu posebej obenem izročil pontifikalne insignije: prstan, naprsni križ, mitro, prošto pa še posebej pastirsko palico. Potem jima je odkazal mesti v koru za altarjem, kjer opravljajo člani stolnega kapitlja svoje molitve in prisostvujejo mašam. Tam sta oba novoumeščena dignitarja dala vsem g. kanonikom pax (poljub miru), kakor se daje pri slovesnih mašah.

Ko sta se vrnila iz kora pred altar, je šel škof na svoj tron, onadva pa sta intonirala slovesno zahvalno pesem »Tebe Boga hvalimo«.

ki jo je povzel tudi stolni pevski zbor na korn. Obenem so slovesno zabučale orgle, oglasili pa so se tudi vsi zvonovi stolne cerkve.

Stolni dekan dr. Franc Kimovec

Temu slovesnemu obredu, ki mu je prisostvovala množica vernikov iz najrazličnejših ljubljanskih stanov, je sledila slovesna pontifikalna maša, ki jo je daroval novoumeščeni g. stolni prošt Ignacij Nadrah.

Vstajenje v Belgradu

Belgrad, 2. apr. m. Praznik Kristusovega vstajenja se je praznoval tudi v vseh tukajšnjih župnijah na zelo slovesen način. Kakor navadno se je vršila velikonočna procesija skupno za vse belgrajske župnije na veliko soboto ob 6 iz cerkve Kristusa Kralja v Krunski ulici, od koder je šla po Frankopanovi, Kralja Milana in Kralja Milutina ulici nazaj v cerkev v Krunski ulici. Najsvetejši je nosil sam belgrajski nadškof o. Rodić. Pri procesiji je zastopal Nj. Vel. kralja major Stropnik.

Zelo lepa pa je bila procesija, ki se je vršila na veliko soboto ob 8 zvečer na Čukarici pri slovenskih lazaretih. Tudi te procesije se je udeležilo veliko vernikov, posebno Slovencev, ker ta procesija pač najbolj spominja na slovenske procesije v domovini. Zato na to procesijo ravno Slovenci v Belgradu najraje prihajajo. Vlada je vzoren red. — Belgrajski katoliški Slovenci so pa praznovali veliko noč pri svoji maši ob pol 6 zjutraj, ki jo je v cerkvi Kristusa Kralja slovesno pel katehet Uloga. Udeležilo se je je toliko belgrajskih Slovencev, da je bila cerkev skoraj premajhna.

† Kardinal Ehrle

Rim, 1. aprila. Včeraj zjutraj je umrl nemški kardinal Franc Ehrle v 89. letu starosti.

Franc Ehrle se je rodil 17. oktobra 1845 v Isny (Allgäu). Šestnajst let star je vstopil v Družbo Jezusovo in je v oktobru leta 1931 obhajal 70 letnico svojega redovnega življenja. Kardinal Ehrle je dolgo časa deloval skupaj s papežem Pijem XI. in sta si bila dobra prijatelja. Od leta 1895 do 1914 je bil kot Pijev predhodnik prefekt vatikanske knjižnice, za katero si je pridobil velikih zaslug. Papež Pij XI. ga je v svojem prvem konzistoriju imenoval za kardinala, pozneje pa za knjižničarja in arhivarja v Vatikanu.

Najmlajša država na svetu

Cesarstvo Kang-Deha

0 mandžurski državi, kjer je živel starodavno kitajsko cesarstvo

Pu-Yi, mladi mandžurski cesar, sedaj Hang-Deh, je nastopil prestol svojih očetov ustoličen po 1000 letnih običajih svoje dinastije. Kitajska narodna vlada mu ni hotela izročiti starodavnih kronskih znakov, vsled česar se je moral Pu-Yi zadovoljiti s ponarejenimi. Cesar in njegovo spremstvo se je peljalo h kronanju v močnih oklopnih avtomobilih. Ceste so stražile posebno zanesljive vojaške čete, poleg tega pa je za cesarjevo osebno varnost skrbela še močno oborožena policija. Da so bili ti ukrepi potrebni, dokazuje okolnost, da je kitajska vlada na glavo novo kronanega cesarja razpisala veliko nagrado. Kakor so menda mandžurski Kitajci navdušeni za novega cesarja, prav tako pa ga Kitajci materine dežele sovražijo. Kitajski nacionalisti smatrajo odcepitev Mandžurije od Kitajske, ki se je zgodila pod vplivom Japonske, za veliko krivico.

Novo mandžursko cesarstvo je ena izmed najbolj pomenljivih dežel Daljnega vzhoda, ki se je v zadnjih letih začel tako silovito prebujati. Ustanovitve mandžurske države pa je le en dal velikih dogodkov na azijski celini.

Mandžurija je dežela ogromnih bogastev, vsled česar ni čudno, da Japonci hlepe po njej. Je pa za Japonce tudi iz vojaških ozirov zelo važna. Japonski ministrski predsednik Inuki, ki je bil umorjen 15. maja l. 1931, je komisiji Zveze narodov v Tokiu izrekel tele besede: »Mandžurija je za Japonsko to, kar mi imenujemo življenjska važnost. Politično, gospodarsko in socialno je ta dežela življenjskega pomena za obstoj Japonske.« Sunjatsen, obnovitelj Kitajske, je napravil to napako, da se je zvezal z boljševiki, kar je njegovo domovino spravilo na rob rdečega prepada. Šele Čang-kajšev pogum in njegova odločnost sta Kitajsko v zadnjem trenutku rešila.

Mandžurija vstaja

Že februarja 1932 je Japonska imenovala Kitajce za Mandžurce brez pomena. Priznati je treba, ta se Japonci res brigajo za blagor mandžurskega prebivalstva. Ogromno delo so že izvršili v organizaciji industrije, financ in trgovine. Dne 1. marca 1933 so razglasili svoj gospodarski program »politike odprtih vrat« v Mandžuriji, ki naj posebno služi Japoncem. Prometna sredstva so se razširila. Za zgradbo prometnih zvez in vojaških cest so že izdali ogromne vsote. V prihodnjih 10 letih bo šlo za ceste 85 milijonov jenov. 15.200 km cest bo vezalo glavno mesto z glavnimi mesti dežela; drugih 15.200 km cest bo vezalo glavna deželna mesta z manjšimi podeželskimi mesti; 19.600 km cest pa naj poveže mala podeželska mesta s trgi in železniškimi postajami. Prav tako odločno izpopolnjujejo poštne in brzojavne zveze.

Katoliški misijoni

Katoliški misijoni v Mandžuriji zalo go-račn delujejo. Skupno število katoličanov znaša

že 166.869, za katere skrbi 198 evropskih duhovnikov in več domačinov. Apostolska prefektura Jenki, v provinci Kirin, ima 8 vladnih okrajev, med temi sta na korejski meji dve. L. 1905 je Japonska za varstvo teh okrajev in tamkaj živčih 400.000 Korejcev sklenila posebno pogodbo. V območju apostolske prefektore Jenki imamo 12 glavnih misijonišč s 157 postajami, 50 šolami ter z velikim številom zunanjih šol. Lani smo oskrbovali 10.000 bolnikov. Kako zelo cvete življenje mandžurskih katoličanov, naj povedo številke samo iz prefektore Jenki. Od 1. maja 1932 do 1. maja 1933 smo imeli (11.837 katoličanov in 671 katehumenov) 40.000 spovedi in 114.000 obhajil. Apostolska prefektura Jenki obsega 58.000 kvadratnih kilometrov ter ima 800.000 prebivalcev, med njimi kakih 480.000 Korejcev. Tukajšnji kristjani so povečini Korejci. Na vzhodu meji misijon na boljševiško Rusijo, vsled česar zaradi boljševiskih napadov zelo trpi.

Kako etališče bo zavzela Japonska v novi Mandžuriji do katoliških misijonov? Da bi japonska država kot taka katoliške misijone hudo ovirala, tega se skoro ni treba bati. Japonska vlada je do različnih verstev zavzela tole stališče: »Država ravna s sintoizmom, budizmom in krščanstvom enako strpno in pravično v soglasju z ustavo, ki jamči vsakemu verniku popolno versko svobodo.« Država pa hoče tudi politiko laiške vzgoje, čeprav se oblasti zadnja leta bolj nagibajo k verski vzgoji. Vlada vojaške stranke, ki na Japonskem posebno zadnja leta bolj nastopa, tudi v Mandžuriji bolj podpira sintoizem, ki je vera obredov za proslavljanje cesarskih dedov in slavnih junakov. Odgovorni državniki in vojskovodje pa vsekakor ne nameravajo preganjati kristjanov.

Politični tolovaji

Tolovajstvo danes zelo ogroža državo ter tudi delovanje misijonišč, ki so mnogokrat čisto na samem. Med tolovaji razlikujemo takozvane »politične tolovaje«, ki so poprej služili pod poveljem slovečih generalov in so se borili za kitajsko stvar. Ti trde, da je mandžursko cesarstvo ustanovila Japonska, vsled česar nastopajo proti njemu. Drugi so »poklicni tolovaji«, ki so se že pred japonsko zasedbo in se še sedaj preživljajo z ropanjem. Končno imamo tukaj »verske tolovaje«, ki so po večini podružnice kitajskih skrivnih družb. K tem skupinam moramo pa še prišteti boljševike, ki zaradi ropanja prehajajo čez mejo. Ti ljudje so po večini Korejci iz ruskih pomorskih provinc ter so mnogo bolj krvoločni in misijonom nevarnejši kot drugi tolovaji. Boj proti tako mnogostevilnim nasprotnikom časa Japonce ogromnega denarja, truda in časa. Nič ni mogoče prorokovati, kdaj bodo v Mandžuriji nastopile urejene razmere. Naši misijoni, polni svetega duha, neumorno in z največjim uspehom delujejo naprej, četudi je življenje misijonarjevo in življenje vsakega posameznega kristjana v vedni nevarnosti.

Pariška policija prešibka

Pariz, 2. aprila. AA. V današnji številki »Echo de Paris« piše Henri de Kerillis o dogodkih v januarju in februarju t. l. v prestolnici in pravi, da se je tedaj pokazalo, da Pariz ne razpolaga z zadostno močno policijo za ohranitev reda. Pri januarskih in februarjskih dogodkih, pravi pisec, se je videlo, da policija v več primerih ni bila kos demonstrantom. Zato se utemeljeno vprašamo, kaj bi se zgodilo, če bi komunisti začeli borbo večjega stila, v kateri bi rabili tudi vojno orožje. Kako bi jim šele tedaj bilo kos razmeroma majhno število mož, ki z njimi razpolaga prestolniška policija? Zato zahteva de Kerillis, da se izdajo vsi potrebni ukrepi, da se pariška policija okrepi, češ, da je to velikanskega pomena za ohranitev reda in miru v Parizu.

Nova doba v odnošajih z Jugoslavijo

Izjava ministrskega predsednika Mušanova

Sofija, 2. aprila. Ob zaključku proračunske razprave zunanjega ministrstva v poslanski zbornici je imel ministrski predsednik in zunanji minister Mušanov dolg govor o bolgarski zunanji politiki. Ponovno je poudaril, da je cilj te politike edino in samo mir in prijateljski sporazum z narodi.

Tudi v odnošajih do svojih sosedov je Bolgarija dokazala svoje miroljubno mišljenje in svojo voljo živeti z vsemi sosedi v miru in prijateljstvu. Izredni dokazi so bili obiski turških, madžarskih in romunskih državnikov, posebno pa sestanki balkanskih vladarjev, ki jih je bolgarsko ljudstvo sprejelo s soglasnim zadovoljstvom. Te politike nikakor niso motili poznejši dogodki. Minister je nato izjavil, zakaj Bolgarija ni pristopila k paktu, ki je določen izključno za balkanske države. Dejstva, da Bolgarija ni pristopila k atenskem paktu, sosedje niso kritizirali, ker želijo, da bi Bolgarija pozneje pristopila k temu paktu. Med podpisniki atenskega

pakta in Bolgarijo tedaj ni nastalo nobeno nesporazumljenje. Bolgarska politika nasproti vsem državam, ki so podpisale atenski pakt, ostane neizpremenjena. Obisk bolgarske kraljevske dvojice v Bukarešti bo gotovo utrdil bolgarsko-romunsko prijateljstvo.

Govoreč o odnošajih do Jugoslavije je ministrski predsednik Mušanov odkrito izjavil, da je po dolgih letih napetosti, nezaupanja, sumničenja in preprirov nastopila nova doba v odnošajih med obema državama. »Srečen sem,« je izjavil govornik, »da oba bratska naroda odkrito želita zblizanje in prijateljski sporazum.« Obisk, ki ga je napravila bolgarska kraljevska dvojica v decembru preteklega leta v Belgradu, in sijajen ter pristen sprejem dokazujeta, da je prijateljstvo med obema narodoma možno in uresničljivo. Morebitne difference bomo v duhu medsebojnega zaupanja odstranili.

Švica - gnezdo »rdečih«

V zvezi z vestmi, ki se dan za dnem ponavljajo, da hoče Rusija vstopiti v Zvezo narodov, ki ima svoj sedež v Zenevi, bo sledeče poročilo iz Švice zelo poučno:

Zeneva, 2. aprila. Tg. »Berner Tagblatt« objavlja že nekaj dni dokumente o komunističnih revolucionarnih načrtih v Švici. Ti dokumenti, ki so bili poslani v Švico iz Moskve, so prišli v roke imenovanemu dnevniku. V teh listinah beremo, da je Švica kakor nalašč za prevratne poskuse, ker je s svojo lego privlačna dežela za razne imperializme. Ako bi se povzročil v Švici prevrat, bi jo skušale Nemčija, Francija in Italija zasedi, kar bi takoj izzvalo velike prepire in vojaške spore med vsemi tremi državami in seveda nudilo sijajno priliko za komunistične prevratne namene po vsej Evropi. Švica je srce evropske revolucije, pravi ena teh objavljenih listin, in je bila od komunistične centralne po zlomu avstrijskega marksizma izbrana za

osrednje ognjišče evropske revolucije. Vojna se mora spremeniti na švicarskih tleh v državljansko vojno. Moskovska navodila dajejo tudi migljaje, kako naj se treba najprej prodreti v švicarsko vojsko, kako naj se ustvarijo komunistične celice po vseh garnizijah, med vojaštvom prav tako kakor med častniki. Organizator komunističnih celic med vojsko je neki Heckert, ki se je dozdaj mudil v nemški Reichswehr in sie je tam pridobil dragocena izkustva za takšne vrste delo. Dobil je nalog, da prihaja v Švico v presledkih od treh do štirih tednov. Moskovska internacionala je dovolila za ustvarjanje komunističnih celic v Švici ogromno vsoto dveh milijonov frankov (32 milijonov dinarjev) letno, od tega odpade polovica za organizacijo komunizma med vojsko. Denar bi izplačevali po francoskih bankah. Sedež »uporniškega vojaškega urada« bi bil v Zenevi. Potem naj pa sovjetska Rusija le postane član Zveze narodov tudi v Zenevi.

Vojna v Južni Ameriki

Petrolej, ki se s krvjo kupuje . . .

Senzacionalna povest o zločinskem početju modernega kapitalizma, ki za denar tira narode v vojno

Ženeva, 2. aprila. TG. V krogih Zveze narodov kroži mnenje, da je posredovanje med Bolivijo in Paragvajem, ki se vojskujeta že dve leti v pokrajini GRAN CHACO, zadelo na tako velike ovire, da ni upati na kakšen uspeh. Pomiritev se zoperstavljajo baje velike petrolejske družbe.

★

Kratka vest, ki jo prinašamo zgoraj, suhoparna kot je, nam vendar odkriva razgled v eno velikih, tajinstvenih žaloiger, ki so se odigravale v politični zgodovini poveljnih dobe. Kljub Zvezi narodov sta Bolivija in Paragvaj po enoletnem medsebojnem praskanju druga drugo uradno po vseh pravih napovedah vojno, čeravno sta ena kot druga članici iste mirovne organizacije: Zveze narodov. In ta Zveza narodov se je komaj zganila in ko je po dolgem oklevanju začela posredovati, mora priznati, da je zadela na ovire, ki jih ne more premagati.

Po dolgem, dolgem oklevanju, dva tedna potem, ko je prišel v Ženevo brzojav, da sta si Bolivija in Paragvaj dne 12. majnika 1933 napovedali vojno, se je sestal Svet Zveze narodov. Vse je zdehalo, nikjer ni bilo radovednega občinstva, nikjer radovednih časnikarjev. V tem dolgočasju so se člani Sveta Zveze narodov posvetovali, kaj naj store proti dvema članicama, ki se proti prepovedi vojskujeta. Medtem pa je krvava vojna v južni Ameriki mirno šla svojo kravo pot naprej. Po dolgih mesecih je odpotovala komisija v južno Ameriko, da si ogleda bojišče, potem je natisnila dolgovozno poročilo, nakar se je Svet zopet sestal in sklenil brzojavno zaprositi obe državi, naj skleneta mir. No, in sedaj se je izkazalo, da je bilo vse brez uspeha. Zakaj je Zveza narodov tako oklevala, zakaj so ovire za sporazum v južni Ameriki nepremagljive? To je tajna vojne v GRAN CHACO, ki bi jo radi pojasnili.

Gran Chaco je močvirje . . .

Gran Chaco je ime močvirnat in s pragozdovi poraščene velikanske pokrajine med Bolivijo in Paragvajem, na desnem bregu za močvirnjene reke Paragvaj. Nikjer nobene železnice, ne ceste, ne stezice. Par belokozcev stamuje tukaj, ostali so potujoči poldivji Indijanci, ki z lokom in s puščico streljajo divje zverine. Dih starodavnih časov leži nad to tajinstveno pokrajino, nad katero vlada okrutna kraljica — malarija. Sredi skozi ta pragozd nekje teče uradna meja med Bolivijo in Paragvajem. Potegnili so jo kar na zemljevidu. Kaj neki se je moralo zgoditi, da se je za to peklensko zapuščenno zemljo s svojo malarijo vnelo toliko prelivanja krvi. Zakaj neki sta oba naroda naenkrat vzljubila ta okuženi pragozd, kršila vsa mirovna načela Zveze narodov in šla drug na drugega, z oboroženimi armadami.

Človek, ki bi rad bogat postal

Strokovnjaki danes točno vedo za pravi vzrok te vojne. Vojno je povzročil mladi podjemetni španjolec Luiz de Torres, ki se mu je v vroči glavi porodila želja po bogastvu. Odpoval je v Gran Chaco, deviško zemljo, ki jo bela podjetošt se ni oskrunila. V paragvajsko prestolico Assuncion je prišel na pomlad leta 1931 ter začel pripravljati ekspedicijsko v tajinstveni Gran Chaco. Imel je okrog sebe že celo vrsto Indijancev in je hotel odpotovati, ko ga naenkrat pokliče vlada na razgovor. Minister ga je sprejel z očarljivim nasmehljajem, češ: »Gleš sem, da vi pripravljate ekspedicijsko v Gran Chaco. Da, je odgovoril španjolec. Prav, pravi minister, mi vas bomo radevolje podpirali, toda opozorjam vas na nevarnost vašega podjetja. Vi ste tujec, če se vam kaj pripeti, smo mi odgovorni. Zato vam bomo dali seboj človeka, ki pozna Gran Chaco dobro. Indijance iz plemena Gvaranijev, ki ga v pragozdu visoko spoštujejo. Če bo on z vami, boste vsaj nekoliko bolj varni. Španjolec Luiz ni nikdar slišal govoriti o Gvarani Indijancih, ogledal si je krepkega zagorelega fanta, ki nikakor ni skrival svoje banditske znanosti. Sklenil je sprejeti njegovo varstvo. Paragvajski minister se je zahvalil za tako razumno in toliko uvidnost ter spremil oba do vrat s sladkim nasmeškom okrog ust.

„Črne reke Gran Chaca“

Luiz ni vedel, komu se je podredil, niti ni mogel vedeti, da so Gvarani Indijanci tajna policija Paragvaja in ona moč, na katero se vlada sploh oslanja. In res, moč Gvaranija se je obnesla, Torres je mirno prodiral v pragozd. Nikdo ga ni napadel, nikdo ga ni motil. Vse je šlo gladko. Toda potovanje po Gran Chacu, ki je večji kot dve Jugoslaviji, je trajalo dolge mesece. Le počasi je prodiral dalje, taboril ob molčečih rekah, meril, računal, raziskoval, a nikjer ni našel ne na zlato, ne na srebro. Toda zlata in srebra niti ni iskal. Iskal je petrolej. Da, petrolej. Čital je, da je ameriški trust Standard Oil pred leti zadel na petrolejske žile, a je vrtnje opustil. Toda med Indijanci Gran Chaca se vedno živi pravilica o »veliki črni reki v Gran Chacu. In to črna reka je hotel Luiz najti. In po dolgih trudapolnih mesecih je slednjič zadel na petrolej. Našel je črna reko Gran Chaca. Ogromne plasti petroleja skrite pod pragozdi. Luiz de Torres je našel zemljepisno karto in se vrnil v prestolico Paragvaja Assuncion. Mislil je, da nikdo nima pojma o tem skritem bogastvu, saj njegov varuh Gvarani ni kazal nobenega zanimanja za njegova raziskovanja. Toda španjolec se je motil.

— Prihranjen čas — veliko zalež! Če si prihranjen vsak teden količnej nepotrebne dela — si pridobimo v enem letu, da skoraj ne opazimo, nekaj časa za oddih, ki se vsaki gospodinjici prileže. Lahko prinenemo kar pri hišnem delu, zlasti pri veliki žentih: kdor se spravi dandanes še z menačem in krtačo k čeburi, čas samo zapravlja. Zakaj danes ta dan si gospodinja pranje res lahko olajša: ni ji treba več imeti takšnega strahu pred veliko žent! Samo malo bi bilo treba premisliti, koliko časa si pridobi v enem letu, če pere z Radionom.

Molčeči Indijanci je vse videl, vse opazil in paragvajska vlada je vedela takoj, da je španjolec odkril petrolejska ležišča.

„V rokah špijonov“

Toda kje dobiti denar za izkoriščanje tega bogastva. V Assuncionu, lesenem v prahu ali blatu tonečem mestu, gotovo ne. Še manj od korumpirane paragvajske vlade, ki bi bila petrolej prodala, njega pa zagnala kam v umazane vode paragvajske reke. In tako se je nekega dne zatekel v krasne s cvetjem posajene urade »Mednarodnega urada za pridobivanje koncesij in podobne stvari, od daleč ne sluteč, da se pod tem imenom skriva glavna centrala špijonaže sosedne Bolivije.

Tam so ga lepo sprejeli. »Vaša odkritja so sijajna,« so mu rekli, »samo nikar ne govorite o njih paragvajski vladi.« »Toka kam naj se obrnem,« je vprašal španjolec. »Samo enega človeka imamo tukaj, ki vam lahko pomaga,« je bil odgovor, »in ta je senator Patina v La Pazu, ki je najbogatejši človek Bolivije.«

Napisali so mu priporočilno pismo in ko se je vračal iz urada, so gledale za njim iz vsakega drevesa, iz vsakega hišnega ogla radovedne oči. Večer se ni napačil, ko je paragvajska vlada že vse vedela. Pozno zvečer je prisopihal sluga iz »Mednarodnega urada« v njegov hotel in pustil tam listek, na katerem je bilo zapisano: Bežite takoj, vlada vse ve. Iščojo vas aretirati, življenjska nevarnost.

In Torres je v naglici pospravil vse riše in zemljevide ter zbežal brez klobuka, brez suknje v temno paragvajsko noč. Pribežal je varno do reke Paragvaj, ki teče skozi Assuncion, našel tam majhen indijanski čolnec ter zaveslal po reki navzgor. Podnevi se je skrival, ponoči je veslal in tako srečno prišel v brazilsko mesto Guyaga v provinci Matto Grosso. Tam je zvedel, da je paragvajska vlada razpisala visoko nagrado za njegovo glavo. Od tam se je vrnil še enkrat v Paragvaj preoblečen v

MIRIM KRALJICA ČOKOLADE

Ko greš na potovanje, v kino ali v gledališče ni bolje in okusnejše slaščice kot MIRIM čokolada. Specialitete so:

MLEKITA — polnomlečna čokolada
KAVITA — mlečna s kavinim okusom
MASLITA — desertna čokolada brez orimesi
GRENKITA — plemenita gorčica naravne čokolade

Albanija posnema svojo pokroviteljico

Radi nevzdržnega položaja se Jugoslovani izseljujejo iz Albanije

Podgorica, 2. aprila. b. Zadnji čas so se začeli v zelo velikem številu doseljevati Jugoslovani iz Albanije v Crno goro. Tako jih je včeraj prišlo v Podgorico kar sedem velikih avtomobilov, ki so pripeljali naše rojake iz vasi Vranja pri Skadru.

Ljubljana — državni prvak v šahu

Ljubljanski šahisti so premagali belgrajske z rezultatom 5½ : 2½

Belgrad, 2. aprila. m. Včeraj popoldne je bila v restavraciji Kolarčeve ljudske univerze finalna šahovska tekma za državno prvenstvo med Ljubljano in Belgradom. Za tekmo je vladalo veliko zanimanje in ji je prisostvovalo okoli 300 ljudi. Največje zanimanje je vladalo posebno za igro med Vasjo Pircom in Königom, ki je končala z zmago Pirca. Pa tudi ostali Ljubljanci so se dobro držali in so premagali Belgrajčane z visokim rezultatom 5 in pol : 2 in pol.

Kratek potek: Prva se je končala igra med Nedeljkovičem in Furlanijem. Nedeljkovič se je branil z indijsko obrambo. Partija se je razvila brez večjih zapletov in je bila zaključena po triurni borbi remis. Kmalu nato se je dr. Braun vdal Vidmarju ml., ki je odlično uporabil ortodokso obrambo daminega gambita. Vidmar je dobil najprej kmeta in nato še kvaliteto, nakar je dr. Braun kmalu kapituliral. Po štiriurnem igranju so tekmo prekinili in je bil določen krajši odmor. Tekma se je nadaljevala ob 9 zvečer. Ze tedaj je bilo videti, da bodo Ljubljanci zmagali, ker so imeli na več deskah boljše šanse. Pričakovalo pa se je, da bo razlika manjša, vendar se je Ljubljana dobro držala in nekaj partij remizirala. Takoj po odmoru

Vojaška napredovanja

V čin divizijskega generala sta napredovala sedanjí poveljniki dravske divizijske oblasti generalštabni brigadni general Vladimir G. Cukavac in generalštabni brigadni general Mihael D. Bodi; v čin intendantkega majorja mornarice kapetan I. razr. Franc Dermić; v čin intendantkega poročnika podporočnik Božidar Ridel in v čin kap. I. razr. peh. kap. II. razr. Milan Rubeli.

Med velikonočnimi prazniki

Ljubljana, 2. aprila.

Lepo vreme na letošnje velikonočno soboto je pripomoglo, da so se vsajenjske ljubljanske procesije izvršile nadvse dostojno, slovesno in ob veliki udeležbi vernikov. Najprej se je izvršila procesija v stolnici, ki jo je vodil knezof dr. Gregorij Rožman. Te procesije se je udeležil v imenu banovine g. podban dr. Pirkmajer ter v imenu vojaških oblastev g. divizijski general Cukavac. V procesiji je šla tudi vojaška godba ter dve častni četi vojskova, dalje ljubljanski diplomatski zbor ter zastopniki vse ljubljanskih državnih uradov.

Zelo lepa je bila frančiškanska procesija, ki postaja iz leta v leto bolj obiskana. Posebno pozornost so pri tej procesiji vzbujali frančiškovi vitezi ter male sestrice sv. Klare v lepih slikovitih oblekah. Pri frančiškanski procesiji sta igrali vojaška in železniška godba.

Indijanci, a so ga spoznali in je le komaj ušel v Argentino, odkoder je po železnici potoval od Corrientes na Rosario, Salta in Jujuj v Bolivijo. 36 ur se je vozil iz Avtofagaste v La Paz, glavno mesto Bolivije, kjer je prebival bogati senator Platina. Ko je potekal na vrata bogatašev palače, so ga sprejeli kot kralja. Senator Platina je bil o vsem poučen.

Angleški in amer. petrolejski trusti prelivajo kri v Gran Chacu

Platina je gospodar vseh rud in kovin v južni Ameriki, toda tudi njega vodi skrivnostna roka, ki se iztega iz severne Amerike: John D. Rockefeller, kralj ameriškega petroleja. Po večurnem razgovoru z Luizom se je Platina odpeljal v zunanje ministrstvo na »razgovor«. Že naslednji dan je bila važna seja bolivijske vlade, in teden pozneje, aprila 1932, je odpovala mogočna delegacija veletrgovcev in bankirjev v Assuncion v Paragvaj. Obiskala je takoj zunanje ministrstvo in odkrito izpovedala: »Prepuščajte nam petrolejska ležišča v Gran Chacu, mi vam pa zgradimo nasproti Assunciona veliko пристanišče, zgradimo tudi železnico skozi pragozdove in jo priključimo na vaše železniško omrežje. Plačamo tudi 10% od čistih dohodkov iz petrolejskih ležišč.«

Paragvajski minister je bil drugačnega mnenja. Gledal je mrko in odgovoril: »Poglejte zakon, včeraj je bil podpisan, s katerim smo ves Gran Chaco proglasili za državno last. Petrolejska ležišča so naša in izkoriščala jih bo naša družba.« Paragvajski minister je lahko tako mogočno odgovarjal, kajti za njim se je divigala senca drugega petrolejskega magnata, Angleža Sir Henry Deterdinga, za njim pa senca angleške admiralitete. In Bolivijci so morali brez uspeha domov.

Toda nekega dne se izve v La Pazu, da so bolivijski Indijanci prestopili mejo v Gran Chacu in napadli paragvajske Gvarani, ki so na začudenje vse Amerike, bili oboroženi. V pragozdu so se začele odkrivati trdnjave... Obe vladi sta dobro pripravljali »presenečenje«. In kaj kmalu so prišle redne vojske in po Gran Chacu so zadivljale krvave bitke.

In pri Zvezi narodov sta vplivala ista nasprotujoča si tekmeča, ameriška Standard Oil in angleška Royal Dutch, da gospodje od Sveta Zveze narodov niso mogli napraviti kakšnega koristnega sklepa, ker niso imeli interesa, da do sklepov sploh pride. Naj divja vojna naprej v daljni južni Ameriki...

BREZ NASLOVA

Ni še dolgo tega, ko smo kot zbor norcev proslavljali vsako iznajdbo, s katero se je kakšnemu prosvitljenemu duhu posrečilo nadomestiti delo človeške roke s strojem. Vsako strojno novotarijo smo s zmagoslavnim pozdravlili, če je le hitreje proizvajala in za manjše stroške. In pred našimi očmi je vsakokrat vstajala zora novega srečnega veka, ko ne bo treba več delati, vsakokrat, kadar je človeška domisljija, ki nikoli ne počiva, izumila nov stroj ali novo tehnično napravo.

Na žalost, te popevke na naslov tehničnega napredka so morale prenehati. Kajti, odkar dela na zemlji stroj, je postalo delo tako silno redko blago, da se je treba zanj naračunati boriti. Saj ni niti 30 let tega, ko smo nevoščljivo zrl na onega, ki je znal živeti s prekršnimi rokami in gledati druge, ki zanj delajo. Danes smo nevoščljivo prinesli drugam. Danes smatramo za bistrega onega, ki je znal elociti delo, da zoposti svoj razum ali svojih deset prstov. Delo je dandanes postalo najvišje plačilo, oni cilj, proti kateremu so obrnjena vsa srca.

Zato pa danes tudi razumemo bolj, kot bi bili nekdaj, početje tistega francoskega industrijalca, h kateremu je prišel neki »iznajdnik« novega stroja, ki lahko nadomesti 50 pridnih delavskih rok. On je obdržal svoje delavce, napodil »iznajdnika« ter rajši »odpuštil iz službe« stroje, ki jim ni treba preživljati lačnih otrok.

Rudolf Vrančič 50 letnik

Vsi, ki so zadnjih trideset let obiskovali predstave »Katoliškega društva rokodelskih pomočnikov« ali pa one »Ljudskega odra«, dokler niso preuredili Ljudskega doma v koristnejše namene, nego jih je imela »Ljudska Talija«, se pač spomi-

njajo Rudolfa Vrančiča, kako je tu in tam nastopal v najrazličnejših vlogah, katere je vse vedno prav živ in jih tako mojstrsko odigral.

Vloge, ki so bile daleč preko let, ko človek Abraham vidi, je Vrančič zlasti dobro zadel. Danes pa ne igra, danes doživlja petdeseto leto svojega življenja: 3. aprila 1884 se je rodil v Ljubljani. Že iz mlada je bil navdušen za teater, saj je kot ljudskošolski učenec prvič nastopil v operi — čeprav kot statist, a nastopil je vendar in okusil čar odra, kateremu je poslej služil, čeprav ne kot poklicni igralec. Po končani ljudski šoli se je Vrančič učil ključavničarstva in postal kot vajenec član Kat. mladeniškega društva in pozneje kot pomočnik član Kat. društva rokodelskih pomočnikov. Tako je imel Vrančič dovolj prilike, da je na Rokodelskem odru od predstave do predstave nešteto krat pokazal svoje igralske zmožnosti, ki jih je pa tudi gojil: kot pomočnik je obiskoval dramatično šolo, ki sta jo vodila A. Dobrovolny in A. Verovšek, nastopal tedaj tudi v drami in operi, se ravnal po svojih učiteljih in še po Innemannu, Dejlu, Lieru in Housu. Če ne bi postal tedaj Vrančič delovodja pri trvdki Tönies, kdo ve, ali se ne bi vredno pridružil oni vrsti poklicnih igralcev, ki so izšli iz rokodelskega stanu in društva v čast naših Talij? — Pa je morda bilo le bolje, da je ostal pri Rokodelskem odru in s svojim delom vzgajal naraščaj za društveni oder in za naša izobraževalna društva. Izmed pre mnogih iger, v katerih je nastopal, naj navedemo le glavne z repertoarja Rokodelskega odra: Igral je v Medvedovi »Za pravdo in srce«, v vseh Finžgarjevih, v Bukšekovi prireditvi »Desetega brata«, v vseh Krekovihi, ki so bile spisane nalašč za Rokodelski oder, dalje v svetovnih: v Calderonovem »Stanovitnem kraljeviču«, »Skrivnostih svete maše«, v Shakespearejevem »Othellu«, »Beneškem trgovcu«, v Schillerjevem »Viljemu Tellu« in Grillparzerjevi »Prababici«. Prostor ne dopušča, da bi našli še dolgo vrsto drugih ljudskih iger, v katerih se je Vrančič izkazal, ob njegovih petdesetletnici želimo le, da bi ga še in še videli na odru Katoliškega društva rokodelskih pomočnikov!

Avto z nogometaši zavozil v jarek

Belgrad, 2. aprila. m. Snoči ob pol 9 se je zgodila na cesti Belgrad—Kragujevac, 11 km pred Kragujevcem, težka avtomobilska nesreča. Pri tej je bil ubit podpredsednik kragujevskega športnega kluba Borac. Pet igralcev kluba je bilo težje ranjenih, drugih pet pa lažje. Do nesreče je prišlo zaradi tega, ker svetilke na tovornem avtomobilu niso funkcionirale in je šofer zaradi teme zavozil v cestni jarek, pri čemer se je avto prevrnil.

Štiri žrtve streljanja

Maribor, 2. aprila.

Velikonočno streljanje je trajalo letos zopet žrtve. Sicer ne toliko število kakor prejšnja leta, ker se smodnik težko dobi ter ponekod fantje raje segajo po karbidu, ki ni nevaren, vendar pa so v bolnišnici štirje fantje, ki so jih pripeljali v nedeljo in včeraj. Dvojica ima hude poškodbe na obeh. Enemu je vrglo oko kar iz očne votline. Druga dvojica pa je dobila poškodbe na rokah. — V bolnišnico so poleg omenjenih žrtve streljanja prepejli včeraj še 54 letnega Matijo P. iz Marjane ulice, Imel je hude poškodbe na vratu in levi roki

★

Zagrebaška vremenska napoved: Oblačnost sremenljiva, umerjeno vetrovno, hladno.

Od Soče čez Zilo

Ne klonite, Velika noč je ...

»Ti sinko ma'hnega, mehkega naroda... se izvestno bojiš, da se tvoj narod stisne in izpodrine ob splošnem napredovanju večjih narodov, ki mu ne bodo dopuščali posebnega razvijanja; bojiš se, da se potopi v drugih narodih kakor tvoja Drava v tuji Donavi! Tvoja bojazen ni upravičena ne pred Bogom in ne pred človeško zgodovino. Pred Bogom ne, ker te je ustvaril, ker ti je podaril tvoj lep jezik in lepo domovino in ti ni odrekal pravic, podeljenih drugim narodom. Božjo pravico torej imaš do življenja, kakor krožijo okoli solca po svojih tirih veliki in majhni planetje in drobni planetoidi. Pred človeško zgodovino ne, ker ni preminil še noben versko in naravno krepek narod, kakršen je izvestno tvoj, dokler je čuval vernost in pravost, ti svoji najvišji blaginji.«
(Dr. Janez Mencinger.)

Plebisciti, ljudska štetja

Vsak greh, storjen nad narodi - bo maščevan še na tem svetu (P. Lemkuhl)

Ljubljana, 2. aprila.

Slovence so šteli na Cvetno nedeljo, v Italiji tako kot v Avstriji. Fašistični režim je napravil »plebiscit«, da ugotovi, kdo je za Mussolinijev režim, kdo proti njemu. In zmagoslavno so poročali, da je vsa »Goriška, vse Primorje, vse Istr«, enodušno glasovala za režim, ki je Slovence blatil s psovko barbarov. Avstrija je štela prebivalce in je Slovencev našla na Koroškem samo še 30.000. Kdo bi sanjal, da naj se da slovenski narodni manjšini pod Italijo kakšna kulturna samobit, ko Slovanci tam po uradnih statistikah ni več, in kdo bi se hotel smisliti s tem, da bi ponujal tem par »kmetov« v Avstriji slovensko kulturno samostojnost. Slovencev ni, ne v Italiji, in ni jih več ne v Avstriji. 15 let je minulo, odkar smo jih našli pol milijona v mejah Italije in čez 100.000 na Koroškem. In sedaj smemo zapreti to knjigo naše zgodovine, ki ne ve več o nas poročati.

»Ker za narode ni plačila na onem svetu,« je rekel pred vojno veliki moralist Lemkuhl, »omne peccatum contra nationem in hoc mundo ulciscitur — bo vsak greh storjen na celim narodu maščevan in kaznovan še na tem svetu«. Mi nimamo sredstev, da bi ovrgli številke, ki jih meče v svet fašistična propaganda, mi nimamo moči, da bi se uspešno borili proti ljudskim štetjem, kot smo jih doživeli na Koroškem. Mednarodne ustanove, ki naj bi male šteti, se povezuje z obziri na vse strani in svoje dolžnosti ne izvršujejo. Trdi ostanim v tej burji, ki dere mimo nas in nas bje. Prišla bo zgodovinska ura, ki jo bomo pomagali pripravljati in ki nas bo rehabilitirala in ovrgla laž o štetjih, ki nas hočejo ogoljufati za našo narodnost, ki je od Boga. Samo to pazimo, da bomo vsikdar mogli z isto samozavestjo in z isto iskrenostjo tolmačiti eleparske statistike kot lažnjive in priglufane in pokupljene in da se nam ne pripeti kdaj, da bi si morali očitati, da je res tako. Kajti krivica preneha biti krivica in ne vpije več po maščevanju, kadar ti odreka to, kar si že sam zavrnil. »Koder molijo še slovenski »Oče naš«,« je zapisal zadnjič »Koroški Slovenec«, namesto nemškega, je slovenska pripadnost neizpodbitna. Da ne preneha »slovenski Oče naš« po Goriškem, po Primorju, po Koroškem, to je dolžnost, ki jo ima slovenski narod do vseh bratov, ki »po krivici trpe nasilje«. Nas bo štel Bog in ne italijanski fašizem ali avstrijski Heimwehr!

Po uradnih izkazih italijanskih listov je izpadel »plebiscit« v Italiji na cvetno nedeljo takole:

V Trstu in okolici

V Trstu je bilo »volivnih« upravičencev 54.780, »volilo« jih je 51.375, za režim je »glasovalo« 51.275, proti režimu 89, neveljavnih glasov je bilo 11.

Po drugih krajih tržaške prefekture je izpadlo glasovanje s sledečim uspehom:

V Bučurah je »glasovalo« od 195, 184 za režim, proti nobeden.

- v Lokirju od 292, 266 za, proti 0,
- v Košani od 463, 416 za, 2 proti,
- v Hrenovci od 738, vsi za, proti nobeden,
- v Divači od 766, 756 za, proti 5,
- v Dobrodo od 207, 204 za, nobeden proti,
- v Devinu od 1243, 1201 za, 4 proti,
- v Dutovljah od 1516, 481 za, proti 0,
- v Fojani od 491, 468 za, 1 proti,
- v Gradcu od 1254, 1201 za, proti 0,
- v Trzinu od 4808, 4568 za, 35 proti,
- v Mufah od 2797, 2753 za, proti nobeden,
- v Postojni od 1818, 1765 za, 2 proti,
- v Ronku od 1415, 1365 za, 1 proti,
- v Skočanju na Soči od 726, 700 za, 0 proti,
- v Štjaku od 221, 217 za, 0 proti,
- v Šmihelu na Krasi od 606, 514 za, 0 proti,
- v št. Petru ob Soči od 391, 381 za, 0 proti,
- v št. Petru na Krasi od 646, 632 za, 0 proti,
- v Senožečah od 399, 389 za, 2 proti,
- v Sežani od 998, 977 za, 2 proti,
- v Tomažu od 426, 419 za, 0 proti,
- v Turjaku od 551, 532 za, 1 proti,
- v Slivini od 466, 457 za, proti nobeden.

Vseh »volivnih« upravičencev v tržaški prefekturi brez Trsta je bilo 25.382, »volilo« jih je 24.329, za režim je »glasovalo« 24.278, proti 50, neveljaven glas je bil 1.

Na Goriškem

V Gorici je bilo »volivnih« upravičencev 13.299, »volilo« jih je 12.871, za režim je »glasovalo« 12.837, proti 32, »neveljavnih« glasovnic 0.

Po drugih krajih goriške prefekture so »volitve« izpadle takole:

- V Ajdovščini je »glasovalo« od 848 upravičencev, 806 za, 2 proti,
- v Breginju od 719, 700 za, 6 proti,
- v Kanalu od 1331, 1261 za, 5 proti,
- v Kobaridu od 939, 911 za, 2 proti,
- v Koprivi od 613, 543 za, 0 proti,
- v Dobrovi od 776, 683 za, 0 proti,
- v Črničah od 624, 459 za, 6 proti,
- v Čepovanu od 940, 802 za, 7 proti,
- v Cerknem od 827, 769 za, 5 proti,
- v Komnu od 2778, 2657 za, 3 proti,
- v Kormlanu od 2778, 2657 za, 3 proti,

Sovraštvo tudi onstran groba

Oblasti so prepovedale odkritje slov. spomenika za padle vojake

Celovec, 27. marca.

Na nedeljo Reminiscere, dan spomina vojnih žrtev, bi se v št. Ilju ob Dravi imelo vršiti blagoslovljanje in odkritje slovenske spominske plošče. Šeststorič biviš vojakov svetovne vojne, od njih jih je bilo pet v vojni ranjenih, je smatrala za dolžnost, da po petnajstih letih postavi svojim padlim tovarišem, katerih je iz domače fare po številu 46, dostojno spominsko ploščo. Želja večine domačega ljudstva je bila, da bodi plošča s slovenskim besedilom. Priprave so bile dovršene, plošča vžigana, dovoljenje cerkvene oblasti izdano. Medtem pa je na deložno oblast dospela neka pritožba, v kateri se par oseb zgraža nad »slaviziranimi imeni«.

Smrt uglednega častnika

+ Polkovnik Martin Maicen

Celovec, 27. marca 1934.

Dne 4. marca je penzionirani polkovnik Martin Maicen udeležil Dollfussove manifestacije v Beljaku. Postal mu je slabo, zadela ga je kap. Z rešilnim avtom so ga odpeljali v beljaško bolnišnico, kjer je še isti dan izdihnil. V Annabichinu pri Celovcu so ga 7. marca najslovesneje pokopali. Zadnjo čast je svojemu upravitelju školovskih posestev izkazal sam višji nadpastir dr. Heller. Kdo je bil polkovnik Martin Maicen? Bil je rojak slovenskih Goric, rodom iz Polensaka pri Ptuj, Z odličnim uspehom je študiral v Mariboru in v Ljubljani. Kadetnico je absolviral na Dunaju in služil pri domobranskem polku Lir. 4 v Celovcu kot oficir. Po dovršeni vojni šoli je bil odličen častnik generalnega štaba v Kolomeji in inf. brigade v Gradcu, v Mariboru in Tropavi. Vojne se je udeležil na ruski, srbski in italijanski fronti ter dobil visoka odlikovanja. Radi rodbinskih razmer je ostal v Avstriji. Po vpokojitvi je bil nastavljen kot knjigovodja na školovih podjetjih v Pöschsteinu do svoje smrti. Polkovnik Maicen je bil blag človek, krepko stasit in finih manir. V tujini ob raznih prilikah se ni izneveril svojemu slovenskemu rodu in se tudi nikdar ni sramoval pokazati svojega verskega prepričanja. Kot silno muzikalec je nad vse ljubil slovensko pesem. Starejši gospodje slovenske inteligence se še gotovo dobro spominjajo markantnega basista z dijaških veselice

Ali potrebujete pomoči? Pokličite mene!

Najrajši pridem na veliko pospravilo, zakaj takrat lahko najbolje pokažem, kaj vse zmorem. Les in kovino, železo... email, aluminij in kamen — vse to očistim lepo, kar se da, ne da bi kaj trpelo pri tem! Zakaj glejte — jaz ne odpraskam nesnage. Jaz jo najprej razkrojim... šele potem jo odpravim! To pa zmore samo

ČISTILKA VIM ČISTI VSE!

- v Dolenjem od 845, 710 za, 0 proti,
- v Farl na Soči od 447, 426 za, 0 proti,
- v Grgarju od 1013, 828 za, 7 proti,
- v Gradski od 593, 558 za, 2 proti,
- v Idriji od 750, 715 za, 10 proti,
- v Marjanu od 565, 565 za, 0 proti,
- v Mirnu od 565, 565 za, 0 proti,
- v Gori nad Idrijo od 662, 659 za, 2 proti,
- v Dornberku od 651, 620 za, 1 proti,
- v Prvačini od 700, 671 za, 3 proti,
- v Opatjemseu od 597, 478 za, 10 proti,
- v Podbrdu od 1075, 1060 za, 8 proti,
- v Bovecu od 831, 738 za, 6 proti,
- v Renčah od 655, 606 za, 5 proti,
- v Ribemberku od 819, 799 za, 5 proti,
- v Romansu od 810, 792 za, 1 proti,
- v Villse od 405, 398 za, 0 proti,
- v Anzovem od 1034, 995 za, 3 proti,
- v Zagredu od 518, 507 za, 10 proti,
- v Sv. Križ nad Ajdovščino od 731, 683 za,

- 10 proti,
- v Štanjelu od 678, 617 za, 8 proti,
- v Sv. Luciji pri Tolminu od 910, 718 za, 11 proti,
- v Kojskem od 846, 680 za, 0 proti,
- v St. Vidu na Vipavskem od 861, 750 za, 4 proti,
- v Temenici od 392, 347 za, 7 proti,
- v Trnovem od 459, 447 za, 4 proti,
- v Tolminu od 1129, 1090 za, 11 proti,
- v Vipavi od 750, 702 za, 7 proti,
- v Colu od 456, 445 za, 3 proti,
- v Šempasu od 327, 206 za, 2 proti,
- v Soči od 329, 206 za, 2 proti,

Vseh »volivnih upravičencev« v goriški prefekturi (brez Gorice) je bilo 58.377, »volilo« jih je 54.786, za režim je »glasovalo« 54.464, proti režimu 294.

Slovinci, klobuk doli pred 139 glasovi, ki so v tržaški prefekturi in pred 326 glasovi, ki so v goriški prefekturi imeli poguma povedati fašizmu in Mussoliniju, da ga ne marajo.

zmožni nemško poučevati, starejši pa svojih mest ne menjavajo... Iz »Gottscheer Zeitung« od 20. januarja pa izvemo, da domače učne moči že nad eno leto brezuspešno čakajo na nameščenje. Na šoli v Planini je že dve leti nemško učiteljsko mesto nezasedeno. Zakaj se kočevska moč tukaj ne nastavi, nam je zato nerazumljivo.

Nam pa je nerazumljivo to, da sto tisoč koroških Slovencev nima ene svoje šole in sicer že dalje kot pol leta. Razumljivo nam je pa popolnoma, zakaj učna oblast ne nastavlja nemških učiteljev. Mora že imeti raznovrstne tehtne razloge. Koliko slovenskih učiteljev je že nastavlja koroška deželna vlada? Koliko naših učiteljskih abiturientov pa čaka že dalje časa kot kočevski?

Našim Nemcem se pač predbro godi, zato so tako drzni in se razburjajo nad prosvetno upravo, če par mesecev ne obratuje nemška šola v črnomajških hribih.

S. J.-č.

Slovenski obč. odborniki nosijo znake »domovinske fronte«

Celovec, 29. marca.

»Fr. Stimmen« in »Bauernzeitung« prinašata v minulem tednu v dopisu iz Bekštajna poročilo občinske seje, na kateri se je volilo župana. Naši odborniki so prišli na sejo z znaki domovinske fronte, kar je izzvalo ogorčenje landbundovcev in tudi člana Heimatschutz. Slednji je izjavil: »Z narodnimi izdajalci nečem sodelovati!« Slučaj pri seji in način poročila kaže, kako je gledati položaj v deželi.

Navodilo je priloženo ...

Začetnik: »Moram pogledati, kaj pravi knjiga o prazniku.«

Slikar je poletel pri zdravniku na svojega znanca.

»Kaj pa si delal pri zdravniku?« vpraša znanec. »Spomin me zapuška,« odgovori znanec. »To ni nič hudega, bo kmalu prešlo,« ga tolaži slikar. »In kaj sem se hotel reči: Ali mi lahko posodiš sto dinarjev?«

Ko je Mark Twain potoval po Kitajskem, je nekoč razžalil visokega mandarina. Zato so ga osem dni zaprli. To se je zgodilo, ko je bil Mark Twain še mlad. Pozneje ga je vprašal neki častnik o njegovih vtisih.

»No, ljubi prijatelj, ta ječo natančneje pregledaj, vidiš, da so tudi v njej lumpje kakor povsod.«

»Kdaj vas pa lahko obiščem, da bi videl vaše diena drojčka, gospod Komar?«

»Pridite ob treh jutraj, takrat sta vedno najbolj živahna.«

SUKNO TEOKAROVIC

LJUBLJANA GRADIŠČE 4 NA PROTI DRANI

je domač izdelek najboljšemu inozemskemu enakovreden a znatno cenejši.

Sport o praznikih

Boljši so bili premagani na domačih tleh, slabši so zmagali v Sofiji. Ljubljanski nogometaši v Gradcu in v Banja Luki. — Ljubljana je bila čez praznike brez sporta. — Izredni občni zbor JNZ-e.

Ljubljana, 2. aprila.

Takih praznikov za sport kot so bili letošnji velikonočni, pa Ljubljana že dolgo ni doživela. Niti ene sportne prireditve nismo imeli ta dva praznika v Ljubljani in sportni krogi, ki brez sportne prireditve skoraj živeti ne morejo, sploh niso vedeli, kaj naj počnejo oba dni. Vsekakor bi bilo želeli, da v bodoče ne bi ostal tak termin nezaseden; sportni klubi namreč vedno tarnajo, da jim primanjkuje denarja, no, in take prilike pa ne izrabijo.

Zato pa je bilo drugod tembolj živahno. Primorje je odšlo na dva kraja: prva garnitura je gostovala v Banja Luki proti tamkajšnjemu Krajišniku, druga garnitura pa je na Sušaku merila svoje moči s tamkajšnjim Orientom. Ilirija je gostovala v Gradcu proti GAK-u in Sturm-u. Ljubljanski šahisti so se pa v finalni borbi v Belgradu zelo lepo odrezali.

Vsi sportni krogi so seveda zrlili na našo prestolnico, kjer se je vršila revanšna tekma prvih reprezentanc naše države in Bolgarije, dočim sta drugi garnituri merili svoje moči v Sofiji. V Belgradu smo na lastnih tleh dosegli poraz, v Sofiji pa zmagali.

Bolgarija (A-tim) : Jugoslavija (A-tim) 3 : 2 (0 : 0)

Belgrad, 1. aprila.

Na naših tleh je danes prva bolgarska reprezentanca premagala jugoslovansko. Za tekmo je vladalo veliko zanimanje in to tembolj, ker je v svojem zadnjem srečanju zmagala naša reprezentanca in to celo na bolgarskih tleh. Jasno, da je bilo nezadovoljstvo zaradi današnje poraza vse-splošno. Potek igre je precej motil močan veter.

Gostje so bili izredno borbeni, kar jim je tudi zagotovilo zmago. Med vsemi se je najbolj odlikoval njihov golman, ki je v prvem polčasu svoji enajstorici zagotovil zmago. Igra je bila v splošnem izravnana. Naši so bili v premoči v prvem polčasu, ko so igrali z vatrom, dočim se je poznala nadmoč gostov v drugi polovici igre. V našem moštvu so odpovedali napadalci in krilski vrsta.

Jugoslavija (B-tim) : Bolgarija (B-tim) 1:0 (0:0)

V Sofiji je istočasno igral naš drugi tim z drugim timom Bolgarske, ki jo je premagal z gornjim rezultatom.

GAK (Graz) : Ilirija 5 : 1

Gradec, 2. aprila. Ljubljanska Ilirija pa je za praznike gostovala v Gradcu, kjer je prvi dan podlegla GAU-u s 5:1, naslednji dan pa je igrala proti Sturm-u.

Ilirija : Sturm (Graz) 2 : 4

Primorje : Krajišnik (Banja Luka) 5 : 3 (3 : 2) - prvi dan

Banja Luka, 2. aprila. V Banji Luki je gostovalo ljubljansko Primorje, ki je prvi dan odpravilo tamkajšnjega prvaka SK Krajišnika s 5:3. Za tekmo je vladalo v vsej Krajini izredno veliko zanimanje.

Orient (Sušak) : Primorje B 3 : 2

Druga garnitura Primorja pa je gostovala na Sušaku ter podlegla tamkajšnjemu Orientu z 3:2.

Mariborski sport

Hermes v Mariboru

Maribor, 2. aprila.

Za velikonočne praznike sta imela SK Železničar in ISSK Maribor v gosteh enajstorico ljubljanskega Hermesa. Na velikonočno nedeljo je bil Hermesov nasprotnik SK Železničar. Tekma se je vršila na igrišču SK Železničarja. Nasprotnika sta tekmovala za prehoiti pokal prometnega ministra, ki ga brani subotički ŽAK. Rezultat tekme je bil

SK Železničar : ZSK Hermes 3:1 (2:0).

Domačini so igrali le v prvi polovici. Pokazalo se je v tej igri morda bolj, ko v kateri drugi, da moštvo ni homogeno niti po znanju niti po delu, ki ga poedinci opravijo. Hermes s svojo igro ni pokazal nič posebnega in je brez dvoma v dekadenci. Najboljšo formacijo je imel Hermes v krilski vrsti, kjer je dominiral Košenina, branilec imata v čistih pozicijah lepe odbojne strele, v borbi z močnem pa sta nesigurna. Napad ni povezana formacija. Predvsem manjka skupnosti in dobrih strelcev, ki bi znali zrele pozicije izkoristiti.

Igra je močno trpela zaradi ostroti, ki se je razvila v drugem polčasu. Sicer je bila zelo živa in so, kakor kaže rezultat, v prvem polčasu prevladovali domači, v drugem pa deloma gostje. Sotil je g. Nemeš.

V predtekmi je rezerva SK Železničarja zmagala v prijateljski tekmi nad rezervo SK Svobode s razmerju 4:2 (1:1). Sodil je g. Jančič.

Danes se je odigrala na igrišču ISSK Maribora v Ljudskem vrtu prijateljska tekma med ISSK Mariborom in ZSK Hermesom.

ZSK Hermes : ISSK Maribor 2 : 1 (1 : 1)

Današnja igra je bila slična včerajšnji, samo s to razliko, da so zmagali gostje. Domačini so imeli skoraj dve tretjini igre v svojih rokah in bi po poteku igre morali visoko zmagati, če bi razpolagali s strelci, ki bi znali prezele situacije izkoristiti. In tako se je zgodilo, kar se je moralo zgoditi, da so zmagali Hermesa. Igra sama je bila samo v prvem slučaju lepa in v drugem do nekako 15. minute, ko so zabil gostje zmagoslavni gol. Maribor je predvajal lepo kombinirano igro, toda kot že omenjeno, brez efekta. Hermes je igral požrtvovalno. Tehnično znanje je bolj šibko, kar se tiče discipline bi se pa od njega lahko marsikaj naučili. Sodil je g. Bizjak. Preveč se je spušcal v polemiko z igralci, tako da je imel bolj težko stališče. Sicer je sodil objektivno.

Zagreb: Hašk : Hakoah (Duna) 2:2. — Gradjanski : Hakoah 0:2.

Split: Dve tekmi Concordia : Hajduk oba dni 1:2 za Hajduk.

Izredni občni zbor Jugoslovanske nogometne zveze

Belgrad, 1. aprila.

Za današnji izredni občni zbor JNZ, katerega se je udeležilo izmed 643 včlanjenih klubov 587, je vladalo zelo veliko zanimanje. Vsega je bilo ca. 100 delegatov, ki so ob otvoritvi občnega zbora poslali Nj. Vel. kralju Aleksandru udanostni pozdrav ter so pozdravili tudi ministra za telesno vzgojo naroda g. dr. Hanžeka.

Najprej je g. Pavličević pojasnil, zakaj je bil sklican izredni občni zbor, nakar je g. Hadži prečital skupni predlog ligaških klubov, izvemši Baska, Haška, Hajduka in Concordije o spremembi dosedanjega načina odigranja tekem za državno prvenstvo. Predlog je obrazložil njegov tvorec g. Simonović, nakar je bil s 447 proti 65 glasovom sprejet.

Državno prvenstvo bo sedaj obstajalo iz tekem po skupinah in iz finalnega tekmovanja. Skupin bo pet in to: Prva skupina: BSK, Jugoslavija, Vojvodina, prvak sub. n. p. in prvak bečkereške n. p. Druga skupina: Bask, Sparta in prvaki krajevske, niške in skoplanske podzveze. Tretja skupina: Hajduk, Split, Slavija (Sarajev) in prvak sar. n. p. Četrta skupina: Concordija, Slavija (Osijek) in prvak osiješke n. p. ter banialuške n. p. Peta skupina: Gradjanski (Zagreb) Hašk, Primorje in prvak ljubljanske n. p.

Tekme v skupinah se odigrajo po dvojnem točkovem sistemu. Prvoplasirani iz teh skupin pridejo v finale. Poleg omenjenih pridejo tudi drugoplasirani iz prve in pete skupine kakor tudi zmagovalec, ki se dobi iz tretje plasiranega iz pete skupine in prvaka pagr. n. p., ta zmagovalec igra kvalifikacijsko tekmo z drugo plasiranim klubom iz tretje skupine. Zmagovalec iz teh kvalifikacijskih tekem pride kot osmi klub v finalno tekmovanje.

Razpored tekem, ki se odigrajo po pravilničkih JNZ, določi u. o. JNZ-e. V finale pride osem klubov, ki so se za to plasirali, ter igrajo tekme po dvojnem točkovem sistemu. Tekme po skupinah se prične 15. julija ter se morajo zaključiti do konca septembra, finalne tekme pa se igrajo od začetka oktobra pa do 1. julija prihodnjega leta.

Olimpijske igre 1. 1936

Nemški olimpijski odbor je v reklamne svrhe izdal med drugimi tudi gornji plakat, ki predstavlja motiv — kip z brandenburških vrat v Berlinu.

Kaj pravijo posamezni narodi o svojih pripravah?

Akoravno je do prihodnje olimpijade, ki se bo vršila poleti leta 1936 v Berlinu, še dobri dve leti, je vendar priprava pri vseh narodih že tolikšna, kakor doslej še za nobene druge tekme. Vse se pripravlja z mrzlično naglico, dobro se zavedajo, da se bo vršila v Berlinu borba, kakršne doslej sportni svet še ni videl. Iz poročil posameznih državnih olimpijskih odborov je jasno razvideti važnost, ki jo polagajo na berlinsko olimpijado, na kateri se bo bila ljuta borba med Ameriko in Evropo; obojini jo pa znajo prav pošteno zagosti Japonci.

Poljska pravi, da bo njena ekspedicija največja, kar jih je doslej sploh kdaj poslala na olimpijske igre.

eke igre. Delo vseh njenih sportnih zvez je osredotočeno na leto 1936. Najbolj je agilna smučarska zveza, ki bo poslala v Garmisch-Partenkirchen specialiste zlasti za skoke in kombinacijo. Od poletnih sportov pa vlada za lahko atletiko največje zanimanje. Imena kakor Konopacka, Walasiewicz in Kusocinski dajejo pogum za še večje uspehe. Celo stvar so zagrabili na široko in upajo tudi, iz širokih sportnih mas dobiti doslej še neznanе talente. Tudi ostale sportne panoge, kakor veslanje, sabljanje, boks, plavanje, kolesarstvo, telovadba, težka atletika in moderni peterboj bodo dostojno reprezentirali Poljsko na prihodnji olimpijadi.

Velika Britanija pravi, da bodo njeni sinovi dosegli na berlinski olimpijadi večje uspehe kakor so jih doslej dosegli njihovi predniki. Zato nikakor ne izpusti iz vidika te velike prireditve, ker hoče, da njena mladina meri svoje sportne sposobnosti z narodi drugih držav. Največjo važnost polaga vsekakor na mladino po 17, 18 in 19 let, ki je dosegla že lansko sezono prvotrsne uspehe. Najslabša njena stran so meti in skoki, zato bo vrgla vse sile v to, da se tudi v teh panogah povzpne na potrebno višino.

Japonska, dežela vzhajajočega solca, bo zopet presenetila. Kdo si je mislil, ko so nastopili leta 1912 na olimpijadi v Stockholmu, da bo 20 let kasneje, na olimpijskih igrah v Los Angelesu, Japonska spadala med šestorico najboljših narodov sveta? Na Japonskem pa seveda ne bo še kmalu konec tega kolosalnega napredka, kajti pri njih sport še ni prodrl v najširše plasti naroda, da bi mogli odkriti vse svoje talente. Največja opora njihovega olimpijskega moštva so plavalci, izmed katerih so lansko leto kar trije 14 letni dečki postavili nič manj kot štiri nove svetovne rekorde in šest novih japonskih rekordov. Tudi lahka atletika se je pod vodstvom Oda in Nambuja visoko dvignila. Njihova dekleta pa bodo preizkusila svoje moči na letošnjih svetovnih ženskih igrah v Londonu.

Švica bo tudi kar najčistneje zastopana na berlinski olimpijadi. Sedaj je imenovala v to svrhu posebnega olimpijskega komisarja, da bo organizacija švicarske udeležbe na tej svetovni prireditvi čimbolje funkcionirala. Vse njihove zveze se pripravljajo s podvojeno silo.

Nemčija kot prirediteljica se, jasno, najbolj pripravlja in bo brez dvoma napela vse sile, da bo doma dobro odrezala. Leto 1934 bodo porabili za iskanje talentov. Radi tega prirejajo razne tekme in tečajne, na katerih nabirajo sposobne sportnike in telovadce, ki jih bodo potem v posebnih tečajnih vežbalih in pripravah za velike borbe v Berlinu.

In tako se pripravljajo vse ostale države. Izgleda, da bo berlinska olimpijada in zimska v Garmisch-Partenkirchenu prinesla še marsikako presenečenje. Pri zadnji olimpijadi v Ameriki smo mislili, da je višek že dosežen, toda motili smo se in se bomo po vsej priliki še večkrat zmotili, če bomo tako mislili; kajti toliko rekordov, kot jih je padlo haš po zadnji olimpijadi, že zlepa nismo doživeli. Rekordir bodo še padali in neverjetne mere bodo dosežene, tako da danes nihče ne more povedati, kje se bo to prav za prav ustavilo.

Svetovno nogometno prvenstvo

Nekaj števil o tej največji svetovni nogometni prireditvi

Italijansko nogometno zvezo bodo stale za ključne nogometne tekme za svetovno prvenstvo tri in pol miliona lir. Italijanska zveza je dala tiskati en milijon vstopnic, poleg tega pa ima pripravljenih še lepo število rezervnih vstopnic za eventualne tekme, ki bi se imele ponoviti. Zelo veliko bo izdanih časniških vstopnic, kajti tozadavne zahteve inozemstva so izredno velike, kar znači, da vlada po vsem svetu izredno zanimanje za letošnje svetovne tekme. Samo za finalno tekmo, ki bo v Rimu, je izdanih nič manj kakor 700 časniških vstopnic in sicer 400 za inozemske, 300 pa za italijanske časnikarje. Mussolinijev stadion v Rimu, kjer bo finalna tekma, ima prostora za 100.000 gledalcev, ki bodo dejansko lahko videli to odločilno borbo. — Udeleženci svetovnih nogometnih tekem imajo na italijanskih železnih 70% popusta. Od dohodkov teh tekem prejme organizacijski komite 70%, ostanek pa Fifa.

Pošljite naročnino!

Za črne prisade

in nelepe ture (karbunkulus, furunkulus). O delovanju »Fitonina« pravi dr. J. N.: »Fitoninom« sem dosegel sijajne in nepričakovane uspehe. Pri nekem bolniku s karbunkulusom (nelepim turom), kjer so se pokazali znaki zastrupljenja krvi, se je njegovo stanje, po treh dneh uporabe »Fitonina« izvanredno zboljšalo, a po petnajstih dneh zdravljenja s »Fitoninom« je popolnoma ozdravel. Steklenica v lekarnah 20 Din. Po poštnem povzetju 2 steklenici 50 Din. Poučno knjižico št. 15 pošlje brezplačno »Fitonin« dr. z o. z., Zagreb 1-78. (Reg. pod br. 1281 od 28. VII. 1933.)

Zakaj se pri pranju jezite?

Res, mnogo muke je, predno je perilo oprano. Toda odkar ima Vaš trgovec na zalogi »PERION« prani prašek, si delo lahko olajšate »PERION« je brez klora in Vašemu perilu ne škoduje in ga opere brez truda.

Mariborski drobiž

Maribor, 2. aprila.

Vstajenske slovesnosti so se izvršile tudi letos po vseh mariborskih župnijah z običajno svečanostjo in ob udeležbi velikih množic, ki so se razvrščale v slavnostnih procesijah in v špalirjih. Pri oo. kapucinih v Studencih je bila vstajenska procesija na velikonočno nedeljo zjutraj. Višek cerkvenega slavlja je bila stolna procesija v soboto zvečer, pri kateri je ob številni asistenci nosil Najsvetejše prevzvišeni knezoškof dr. Ivan Jožef Tomažič. Za baldahinom so korakali predstavniki mariborskega javnega življenja z mestnim županom dr. Lipoldom in okr. načelnikom dr. Senekovičem na čelu. Zastopano je bilo tudi tukajšnje sodišče ter vsi državni uradi in ustanove.

Smrt uglednega moža. V starosti 59 let je umrl upokojeni inšpektor finančne kontrole in posestnik Ivan Köstl, v mariborskih krogih zelo znana in ugledna osebnost. Rajniki je bil v finančnih vprašanjih odlični praktik in si je kot strokovnjak na tem polju pridobil velik sloves. Bil je dolgo vrsto let zvest naročnik »Slovenca«, ki ga je prav rad prebiral. Pogreb bo v torek 3. t. m. ob pol 4 popoldne na mestnem pokopališču v Pobrežju. Blagemu rajnkemu naj sveti večna luč! Zaljučnim svojcem naše iskreno sožalje!

Prijatelje bratskega češkega naroda vabimo danes ob pol dveh na kolodvor k sprejemu našega pevskega zbora »Smetana« iz Prage.

Mariborčani! Drevi ob 8 koncertira v Unionu sloviti moški pevski zbor »Smetana« iz Prage. Ne zamudite te izredne prilike! Predprodaja vstopnic pri g. Brišniku.

BOLNE NOGE

Z uporabo novega sredstva, olajšanje v treh minutah

Na tisoče ljudi v Franciji se poslužuje danes novega sredstva, ki naglo in z lahkoto odpravlja vse težave in bolečine nog. Se drevi pomočite noge enostavno v vročo kiskovo kopel Saltrat Rodella. Občutljivost bo minila takoj, ko bo kisik prodrl v kožo. V treh minutah popolnoma prenehajo vsa vnetja in otekline. Kurja otepa se omehčajo tako, da jih lahko odstranite popolnoma s koreninami brez bolečin in nevarnosti. Nosili boste lahko lepe čevlje manjše številke ter z lahkoto hodili ves dan, ali pa plesali vso noč. Saltrat Rodell se prodaja z jamstvom po neznatni ceni v vseh lekarnah, drogerijah in parfumerijah.

BREZPLAČNO. Na podlagi posebnega dogovora z izdelovalci lahko sedaj vsa čitatelja tega lista dobi brezplačno zadostno količino Saltrat Rodella. Pišite še danes. Ne pošiljajte denarja. Naslov: M. Neumann, service 11-E Zagreb, Boškovičeva ul. 44.

V globoki žalosti naznanjamo, da je naš nad vse ljubljeni soprog, oče, brat in tast, gospod

Ivan Köstl

inspektor finančne kontrole v pokojni in posestnik, odlikovan z redom sv. Save 4. stopnje

na velikonočno nedeljo, previden s tolažili sv. vere, v 59. letu starosti mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb nepozabnega bo v torek 3. aprila ob 15.30 izpred mrtvašnice na mestnem pokopališču na Pobrežju.

Maša zadušnica bo v petek 6. aprila ob 7 zjutraj v mariborski stolnici.

V Mariboru, dne 2. aprila 1934.

Anna roj. Berložnik, soproga; Pavla, hči; dr. Janko, sin; Zinka Wolf roj. Köstl in Mici Köstl, sestre; Stoja roj. Crobath, sinaha in ostali sorodniki.